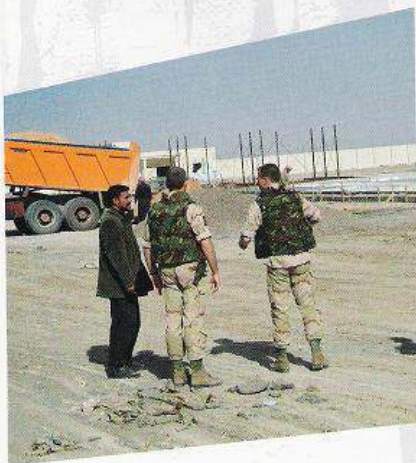

'Een missie zonder CIMIC is haast ondenkbaar'

DE GROEI EN BLOEI VAN CIVIEL MILITAIRE SAMENWERKING

De CIMIC-organisatie

De CIMIC-organisatie binnen de Koninklijke Landmacht is opgebouwd uit een zogenaamd CIMIC Support Unit die onder eenhoofdig leiding staat. De CSU bestaat weer uit vier CIMIC Support Elements (circa zestien personen per eenheid) en een pool van 360 functioneel specialisten voor 120 functies (drievoudige vulling). Op fulltime basis zijn bij elke brigade twee en bij het Operationeel Commando vijf militairen op CIMIC-terrein actief. Daarnaast is er een pool van nevenfunctionarissen die uit ongeveer zestig personen bestaat. Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van een zogenaamde PTOW (Plan, Taken, Organisatie Werkwijze) dat vorm moet geven aan een parate CIMIC-eenheid.<

LANDMACHT JUNI 2005

Recente ervaringen in Irak vormen het zoveelste bewijs van het groeiende belang van civiel-militaire samenwerking (CIMIC) tijdens vredesmissies. Sleutelwoorden tijdens het onstuimige groeiproces: pionieren en professionaliseren. Meest recente stap hiertoe: de overheveling van de Nederlandse CIMIC-elementen van de multinationale CIMIC Group North naar de nationale Operationeel Commando Ondersteuningsgroep (OOG).

Door de vele vredesmissies van de afgelopen jaren is het operationele belang van goede contacten tussen de lokale bevolking, autoriteiten en hulpverleningsorganisaties en militairen sterk toegenomen. Vanaf 2000 is het vakgebied binnen de NAVO zelfs officieel ingebed onder de noemer 'Civil Military Coöperatie' (CIMIC). Concreet komt het erop neer dat CIMIC-functionarissen in missiegebieden zich bezighouden met het adviseren van de commandant, opstellen van zogenaamde assessments en het bruggenhoofd vormen tussen militairen enerzijds en burgers, lokale overheden en Non Governmental Organizations (NGO's) anderzijds. Sleutelwoord: afstemming. Uit deze taakstelling kan het uitvoeren van projecten voortvloeien zoals het bouwen van een brug of het slaan van een waterput. Dat levert wel eens verwarring op over het begrip 'CIMIC', omdat het juist die projecten zijn die vaak de publiciteit halen.

princiep

'CIMIC houdt zeker niet het uitvoeren van projecten in', zo stelt overste Peter Kluitmans, hoofd CIMIC (G9) van het Operationeel Commando, onomwonden. 'Soms begeven we ons op het terrein van wederopbouw bij afwezigheid van hulporganisaties in het missiegebied. Maar we gaan nooit op hun stoel zitten.'

Het hoe en het waarom van deze principiële opstelling laat zich volgens de overste makkelijk raden. 'Wij zijn in het gebied om vrede en veiligheid te handhaven en daarnaast zorg te dragen voor politieke stabiliteit. Onze aanwezigheid is bovendien slechts van tijdelijke aard. Een land of gebied dat in oorlog is geweest, moet stapje voor stapje op eigen benen leren staan. Waar mogelijk dragen we dus zaken over. En wanneer we dan toch steun verlenen, is niet alleen de afwezigheid van NGO's een voorwaarde, de hulpverlening moet ook in het belang zijn van de missie; want dat belang staat altijd voorop. Wij zijn er slechts ter ondersteuning van de commandant.'

'ingeheurd'

Als recent voorbeeld noemt de overste de uitvoering van zogenaamde Hearts & Minds-projecten vlak na het sneuvelen van wachtmeester Jeroen Severs in Irak. 'Soms moet je bij een grimmige sfeer nog eens extra onderstrepen dat je als vredesmacht in het gebied bent om de mensen te helpen.' Onder de noemer 'humanitaire hulpverlening' is uiteindelijk alleen al in Irak via het Nederlandse bataljon 10 miljoen dollar uit verschillende bronnen gespendeerd aan ruim 500 projecten.

In de afgelopen jaren waren in Al Muthanna per rotatie bijna 30 Nederlandse militairen in touw met verschillende CIMIC-activiteiten. Een groot deel van dat aantal bestond overigens uit nevenfunctionarissen en zogenaamde functioneel specialisten: reserve-officieren die voor de periode van de uitzending 'ingeheurd' worden vanwege hun specialistische kennis.

Binnen de landmacht maken momenteel nog geen 20 militairen op fulltime basis deel uit van de CIMIC-organisatie (zie kader). Naast de operationele inzet houden zij zich op de vredeslocatie bezig met het opleiden en trainen van brigadepersoneel en reservisten. Een tweede, niet minder belangrijke hoofdtak, bestaat uit het uitvoeren van planningsactiviteiten ten behoeve van nieuwe missies. 'Daarnaast zijn er ideeën om uitwisseling van kennis en ervaring met nationale en internationale hulporganisaties op te starten', vertelt de overste. 'We kunnen van elkaar leren en bovendien is het goed om enige koudwatervrees bij genoemde partijen weg te nemen door aan te geven dat we niet in hun vaarwater gaan zitten.'

Het overgrote deel van het CIMIC-personeel bestaat overigens uit de reeds genoemde neventakkers en functioneel specialisten. 'We hebben dus nog een behoorlijke inhaalslag te leveren', erkent Kluitmans. Daarbij hoort volgens hem ook een verdere professionalisering van de CIMIC-organisatie.

De opleiding

'Interesse in andere culturen', 'bovengemiddelde talenkennis', 'gevoel voor diplomatie/verhoudingen' en 'gezond boerenverstand': als we ingewijden mogen geloven, zijn dit de basisvoorwaarden die van een (onder)officier een geschikte CIMIC-functionaris kunnen maken. Daarnaast zijn er een aantal cursussen die de CIMIC'er-in-spè de gewenste basiskennis meegeven. Hierbij gaat het om de zogenaamde 'tactische cursus', de 'operationele cursus' en een tweetal VN-cursussen, *Civil Military Cooperation* en de *Staff Course*. Volgens overste Kluitmans is de factor 'ervaring' minstens zo belangrijk. 'Uiteindelijk is het een specialisme; je bent als CIMIC-functionaris pas echt ingevoerd na één tot twee zes jaar werkzaam te zijn geweest binnen het vakgebied. De netwerken zijn bijvoorbeeld heel belangrijk. Daarom hou ik (nieuwe) CIMIC-mensen graag langer binnen dan nu het geval is.'

Optimistisch

De CIMIC Group North en de CSU (CIMIC Support Unit, inclusief functioneel specialisten) zullen overigens onafhankelijk van elkaar blijven opereren. Waar eerstgenoemde zich vooral gaat verdiepen in kennisopbouw en het geven van valgerichte opleidingen binnen de NAVO, zal het CSU zich toeleggen op het verder professionaliseren van de CIMIC-activiteiten. Kijkend naar de toekomst is Kluitmans in ieder geval optimistisch gestemd. 'Je kunt inmiddels nauwelijks een missie bedenken zonder CIMIC-inbreng. Er zullen altijd raakvlakken zijn met de civiele omgeving', zo stelt hij. 'We hebben nadrukkelijk contact met verschillende disciplines zoals psyops en info ops. Samenwerking is sowieso het toverwoord. Het vakgebied wordt intussen verder geprofessionaliseerd. CIMIC is en blijft, kortom, volop in beweging.'

Vereenvoudiging

De overdracht van de Nederlandse elementen van de CIMIC Group North aan de nationale Operationeel Commando Ondersteuningsgroep (OOG) van de Koninklijke Landmacht (OpCo) kan worden beschouwd als een nieuwe stap in dat proces.

'De aansturing en bevelvoering waren onduidelijk', verklaart Kluitmans. 'Met de overdracht hebben we alles nu meer in één hand. Bovendien brengt deze reorganisatie ook een vereenvoudiging van de bevelsstructuur met zich mee.'

De overste doelt hiermee op het feit dat CIMIC als militaire functionaliteit voornamelijk onder nationaal commando wordt uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn het onderbrengen van zogenaamde *CIMIC Support Elements* (CSE) in de SFIR *battle group* en de inzet van functioneel specialisten in het Nederlands gebied. Daarnaast maken CIMIC-functionarissen ook deel uit van de *Provincial Reconstruction Teams* (PRT) in Afghanistan.

